

PIOTR MYŚLAKOWSKI

WARSZAWA

POLSKIE TOWARZYSTWO HERALDYCZNE

**SIOSTRZENIEC CHOPINA
– HENRYK „LAURY” JĘDRZEJEWICZ.
ZAGADKA ZGONU ROZWIĄZANA**

Henryk Jędrzejewicz, pierworodny syn Józefa Kalasantego Jędrzejewicza i Ludwiki Chopin jest postacią mało rozpoznaną historycznie. Rosyjski wojskowy z wyboru, przystąpił do powstania 1863 roku pod pseudonimem „Laury” w stopniu rotmistrza (kapitana). Uczestniczył w kilkumiesięcznych działaniach bojowych pod dowództwem pułkownika Edmunda Calliera, wybitnego wojskowego naczelnika województwa mazowieckiego. Na skutek konfliktu swego dowódcy z Rządem Narodowym, znalazł się wraz z nim i kilkoma oficerami na emigracji w Paryżu, gdzie założyli Towarzystwo Wojskowych Polskich. Następnie rozwinął aktywną działalność społeczną, budował swoją pozycję w tej organizacji, zostając jej sekretarzem generalnym i awansując do stopnia podpułkownika. Awans ten (i innych osób) spotkał się z krytyką środowisk emigracyjnych, jako „samozwańczy”.

Prawdopodobnie brał udział (pod pseudonimem „Henry”) w obronie Paryża, w czasie wojny francusko-pruskiej 1870 roku, jako szef sztabu komendy miasta. Utrzymywał się z pracy w towarzystwie ubezpieczeniowym, ale jego sytuacja materialna była bardzo chwiejna. Przez lata ubiegał się o wsparcie finansowe Instytutu „Czci i Chleba”, jednak nie zdołał udowodnić wymaganych zasług bojowych w czasie Powstania, z braku dowodów, że „kapitan Laury” jest w istocie nim samym. W Paryżu czynnie działał na rzecz zbudowania pomnika swego sławnego wuja, Fryderyka Chopina. Z nieformalnego związku miał syna Jacques'a, który zginął w ostatnich dniach Wojny Światowej. Sam Jędrzejewicz zmarł, według nielicznych pośmiertnych informacji, „w Paryżu w 1899 roku”. Nie znaleziono jednak jego aktu zgonu w żadnej z dzielnic Paryża. Dopiero ostatnio ustalono, że zmarł on w Zakładzie Opieki Społecznej w Limeil-Brévannes pod Paryżem 1 maja 1899 roku, a urna z jego prochami została umieszczona w Kolumbarium cmentarza Père-Lachaise w Paryżu.